

6. Колосов Ю.М. Ответственность в международном праве. 2-е изд., стер. Москва : Статут, 2014. 224 с.
7. Курис П.М. Международные правонарушения и ответственность государства. Вильнюс : Минтис, 1973. 279 с.
8. Левин Д.Б. Ответственность государств в современном международном праве. Москва : Междунар. отношения, 1966. 152 с.
9. Лисовский В.И. Международное право. Москва : Высшая школа, 1970. 438 с.
10. Проекты статей об ответственности государств за международно-противоправные деяния с комментариями к ним. *Ежегодник комиссии международного права*. 2001. Т. II. Ч. 2. A/CN.4/SER.A/2001/ADD.1 (PART 2). С. 32–174.
11. Eagleton C. *The Responsibility of States in International Law*. New York : New York University Press, 1928. 291 p.
12. Heijer D.M. *Europe and Extraterritorial Asylum*. Doctoral thesis. Institute of Immigration Law. Faculty of Law. Leiden University, 2011. 347 p.
13. Hessbruegge J.A. *The Historical Development of the Doctrines of Attribution and Due Diligence in International Law*. *New York University Journal of International Law and Politics*. 2004. 36. P. 265–306.
14. CC/Devas (Mauritius) Ltd., Devas Employees Mauritius Private Limited and Telecom Devas Mauritius Limited v. The Republic of India. PCA Case № 2013–09. Award on Jurisdiction and the Merits. 25 July 2016.

References:

1. Andreichenko S.S. (2015) *Kontseptsiia atrybutsii povedinky derzhavi v mizhnarodnomu pravi* [The conception of attribution of conduct to the state in international law]. Odesa: Feniks [in Ukrainian].
2. Vasilenko V.A. (1976) *Otvetsvennost gosudarstva za mezhdunarodnye pravonarusheniia* [State responsibility for international offenses] Kiev: Vishcha shkola [in Russian].
3. Elynychev V.N. (1970). *Problema vmeneniia v mezhdunarodnom prave* [The issue of imputation in international law]. *Pravovedenie*. № 5. P. 83–91. [in Russian].
4. Zaibert-For A. (2013) *Mezhdunarodno-pravovaia otvetstvennost gosudarstv za deistviia chastnykh litc: neobkhodimost pereorientatsii?* [International responsibility of states for the actions of individuals: the need for reorientation?] *Daidzhest publichnogo prava IMP*. № 2. P. 333–364 [in Russian].
5. Kivalov S.V., Andreichenko S.S., Bekhruz Kh.N., Streltsov Ye.L. (2017) *Mizhnarodno-pravova vidpovidalnist: teoretychnyi pohliad* [International legal responsibility: a theoretical view] Odesa: Yurydychna literatura [in Ukrainian].
6. Kolosov Y.M. (2014) *Otvetsvennost v mezhdunarodnom prave* [Responsibility in international law] 2nd ed. Moscow: Statut [in Russian].
7. Kuris P.M. (1973) *Mezhdunarodnye pravonarusheniia i otvetstvennost gosudarstva* [International offenses and state responsibility] Vilnius: Mintis [in Russian].
8. Levin D.B. (1966) *Otvetsvennost' gosudarstv v sovremennom mezhdunarodnom prave* [Responsibility of states in modern international law] M.: Mezhdunar. Otnosheniia [in Russian].
9. Lisovskii V. I. (1970) *Mezhdunarodnoe pravo* [International law] M., Vysshiaia shkola [in Russian].
10. *Proekty' statej ob otvetstvennosti gosudarstv za mezhdunarodno-protivopravny'e deyaniia s kommentariami k nim. Ezhegodnik komissii mezhdunarodnogo prava*. 2001. Tom II. Chast' vtoraya. [Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, with Commentaries Thereto. International Law Commission Yearbook. 2001. Volume II. Part two]. A/CN.4/SER.A/2001/ADD.1 (PART 2). [in Russian].
11. Eagleton C. (1928) *The Responsibility of States in International Law*. New York: New York University Press.
12. Heijer D.M. (2011) *Europe and Extraterritorial Asylum*. Doctoral thesis. Institute of Immigration Law. Faculty of Law. Leiden University.
13. Hessbruegge J.A. (2004) *The Historical Development of the Doctrines of Attribution and Due Diligence in International Law*. *New York University Journal of International Law and Politics*. № 36. P. 265–306.
14. CC/Devas (Mauritius) Ltd., Devas Employees Mauritius Private Limited and Telecom Devas Mauritius Limited v. The Republic of India. PCA Case № 2013–09. Award on Jurisdiction and the Merits. 25 July 2016.

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.1.29>

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ

Марія Даніліна

аспірант кафедри конституційного права

Національного університету «Одеська юридична академія» (Одеса, Україна)

ORCID ID: 0000-0002-9531-4605

Анотація. У статті на основі аналізу наукових поглядів учених, норм чинного законодавства України досліджено й охарактеризовано поняття й особливості формування, реалізації соціальної політики держави. Визначено, що в діяльності держави реалізації соціальної політики належить одне із провідних місць. З'ясовано, що суб'єктами соціальної політики є: держава (загальнодержавний і регіональний рівні), громадянське суспільство,

приватні корпорації. Визначено, що одним із головних завдань соціальної політики є соціальний захист, який є системою державних заходів щодо забезпечення достойного матеріального і соціального становища громадян. На стадії формування соціальної політики необхідно враховувати пріоритетне значення проблем соціальної захищеності населення в умовах ринку; істотне підвищення ролі порівняно з радянським періодом особистого трудового вкладу в задоволенні матеріальних, побутових та соціально-культурних потреб населення; формування все більшого попиту на соціальне партнерство в масштабі всієї країни; зростання значення координації дій державного центру, регіонів і місцевого самоврядування, спрямованих на соціальний розвиток.

Ключові слова: соціальна політика, держава, соціальні групи суспільства, соціальний захист, соціальні відносини, соціальна стабільність.

SOCIAL POLICY OF THE STATE

Maria Danilina

*Graduate Student at the Department of Constitutional Law
National University "Odesa Law Academy" (Odesa, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0002-9531-4605

Abstract. In the article on the basis of the analysis of scientific views of scientists, norms of the current legislation of Ukraine the concept and features of formation, realization of social policy of the state are investigated and characterized. It is determined that in the activity of the state the implementation of social policy occupies one of the leading places. It was found that the subjects of social policy are: the state (national and regional levels), civil society, private corporations. It is determined that one of the main tasks of social policy is social protection, which is a system of state measures to ensure a decent material and social situation of citizens. At the stage of social policy formation it is necessary to take into account the priority of social protection problems in market conditions; a significant increase in the role compared to the Soviet period of personal labor contribution in meeting the material, household and socio-cultural needs of the population; formation of growing demand for social partnership throughout the country; increasing the importance of coordination of actions of the state center, regions and local self-government aimed at social development.

Key words: Social policy, state, social groups, social protection, social relations, social stability.

POLITYKA SPOŁECZNA PAŃSTWA

Mariia Danilina

*aspirant Katedry Prawa Konstytucyjnego
Narodowego Uniwersytetu „Odeska Akademia Prawnicza” (Odessa, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0002-9531-4605

Adnotacja. W artykule na podstawie analizy poglądów naukowych naukowców, norm obowiązującego prawa Ukrainy zbadano i scharakteryzowano koncepcję i cechy kształtowania, realizacji polityki społecznej państwa. Ustalono, że w działalności państwa realizacja polityki społecznej zajmuje jedno z czołowych miejsc. Okazało się, że podmiotami polityki społecznej są: państwo (poziom ogólnokrajowy i regionalny), społeczeństwo obywatelskie, korporacje prywatne. Ustalono, że jednym z głównych zadań polityki społecznej jest ochrona socjalna, czyli system działań publicznych mających na celu zapewnienie godnej sytuacji materialnej i społecznej obywateli. Na etapie tworzenia polityki społecznej należy wziąć pod uwagę priorytetowe znaczenie problemów bezpieczeństwa społecznego ludności w warunkach rynkowych; znaczny wzrost roli w porównaniu z okresem sowieckim osobistego wkładu pracy w zaspokajanie potrzeb materialnych, bytowych i społeczno-kulturowych ludności; tworzenie coraz większego zapotrzebowania na partnerstwo społeczne w całym kraju; wzrost znaczenia koordynacji działań centrum państwa, regionów i samorządu terytorialnego ukierunkowanych na rozwój społeczny.

Słowa kluczowe. Polityka społeczna, państwo, grupy społeczne społeczeństwa, ochrona socjalna, stosunki społeczne, stabilność społeczna.

Вступ. Основним суб'єктом реалізації соціальної політики в сучасному світі є держава. Саме вона самостійно визначає перспективи свого розвитку, але науковці виокремлюють низку проблем глобальної соціально-економічної політики. Це екологічна і соціальна орієнтація економіки, зміцнення національної і міжнародної безпеки, пріоритет моделей стійкого розвитку для всіх країн світу, що має забезпечити рівність інтересів сучасного і наступних поколінь.

На сучасному етапі розвитку суспільства сутність державної соціальної політики трактується як діяльність держави щодо підтримання відносин між соціальними групами; створення умов для забезпечення добробуту та прийняттого рівня життя членів суспільства; забезпечення соціальних гарантій.

У ст. 1 Конституції України визначено Україну як соціальну державу (Конституція України, 1996: ст. 141), що спонукає розглядати соціальну сферу і соціальну політику як важливий компонент державного управління.

Основна частина. Значний внесок у дослідження питань становлення та реалізації принципів, завдань та функцій соціальної політики зробили такі вчені, як: Ю. Барабаш, А. Георгіца, А. Заєць, О. Зайчук, М. Козюбра, А. Колодій, В. Копейчиков, А. Крусян, С. Лисенков, В. Мелашенко, О. Мироненко, Н. Оніщенко, М. Орзіх, О. Прієшкіна, В. Погорілко, П. Рабінович, В. Тодика, П. Стецюк, О. Фрицький, Ю. Фрицький та інші.

Також проблему, порушену в даній статті, висвітлено в дисертаціях І. Пижика «Політико-правові проблеми формування соціальної держави в Україні», Д. Єрмоленка, І. Яковюка «Соціальна держава: питання теорії і шляхи її становлення», О. Панкевич «Соціальна держава: поняття та загальнотеоретична характеристика», монографіях Н. Хоми «Моделі соціальної держави: світовий та український досвід», О. Скрипнюк «Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії і практики».

Мета статті – визначити поняття й особливості формування, реалізації соціальної політики держави.

Поняття «соціальна політика» натеper використовується не тільки вченими і практиками, але є одним із поширених понять також і в повсякденному житті, воно характеризує забезпеченість соціальних груп суспільства сприятливими соціальними умовами.

Соціальна складова частина всієї системи функцій сучасної держави покликана забезпечити соціальну захищеність особи, нормальні умови життя для всіх членів суспільства незалежно від їхньої особистої участі у виробництві благ. У діяльності держави реалізації соціальної політики належить одне із провідних місць. За її допомогою, по-перше, створюються гідні умови життя кожній людині, забезпечується громадська злагода; по-друге, здійснюється соціальний захист безробітних, літніх, інвалідів, багатодітних родин, сиріт, дітей у неповних родинах, а в умовах міжнаціональних конфліктів – біженців і вимушених переселенців; по-третє, відбувається зміцнення соціальної справедливості і солідарності в суспільстві, а також демократичного ладу, що охороняє індивіда.

Соціальна політика – система правових, організаційних та інших заходів державних і недержавних установ та організацій, що враховують економічний потенціал країни і спрямовані на підтримання соціальної стабільності в суспільстві, створення умов для зростання добробуту працездатних осіб та забезпечення належного рівня життя тих, хто через непрацездатність чи інші життєві обставини не має достатніх засобів для існування. Одним із головних завдань соціальної політики є соціальний захист, який є системою державних заходів щодо забезпечення достойного матеріального і соціального становища громадян.

Соціальна політика є ключовим чинником у діяльності соціальної держави.

Суб'єктами соціальної політики є: держава (загальнодержавний і регіональний рівні), громадянське суспільство, приватні корпорації. Вони здійснюють як профілактичний, так і компенсаційний соціальний захист, соціальну підтримку. Соціальний захист здійснюється в найрізноманітніших сферах суспільного життя: фінансовій, промисловій, сфері послуг: екологічних, медичних, освітніх тощо. В умовах існування держави визначення й обґрунтування соціальної політики в регіоні набуває великого значення, оскільки саме регіони безпосередньо реалізують на практиці державну політику.

Соціальна політика стосується всіх основних сфер суспільного життя, а не тільки соціальної сфери. Суспільні відносини прямо чи опосередковано впливають на становище і можливості розвитку різних соціальних спільнот, тому на стадії формування соціальної політики необхідно враховувати:

- пріоритетне значення проблем соціальної захищеності населення в умовах ринку;
- істотне підвищення ролі порівняно з радянським періодом особистого трудового вкладу в задоволенні матеріальних, побутових та соціально-культурних потреб населення;
- формування все більшого попиту на соціальне партнерство в масштабі всієї країни;
- зростання значення координації дій державного центру, регіонів і місцевого самоврядування, спрямованих на соціальний розвиток.

А. Аверін у роботі «Соціальна політика держави» дає визначення в аспекті дієвого підходу: «Соціальну політику можна розглядати як діяльність, спрямовану на вирішення соціальних проблем у суспільстві, розвиток його соціальної сфери, створення умов для життя людей, забезпечення їхніх соціальних потреб, інтересів і гарантій, представлення соціальних послуг. Вона є певним видом діяльності, яку здійснюють» (Аверин, 2002: 26).

Н. Волгін подає таке визначення соціальної політики: «Соціальна політика – система (сукупність) заходів (дій, заходів), прийнятих її суб'єктами і спрямованих на підвищення рівня життя населення. Соціальна політика – це система взаємодій і взаємин соціальних груп із життєзабезпечення населення, зростання рівня та якості його життя». Соціальна політика демократичної держави покликана покращувати соціальний стан не тільки тих чи інших соціальних верств, соціальних груп, але й народу загалом. Соціальне ж положення є результатом дії низки важливих чинників, які утворюють різні суспільні обставини: економічні умови, власність, суспільний лад, політичний режим, екологічна безпека тощо (Гриненко, 1997: 47).

М. Вебер уважав, що треба підпорядковувати соціальну політику національному ідеалу й інтересу, розглядати її як складову частину економічної політики (Шемшученко та ін. 2004: 623). Подібні думки висловлював і В. Зомбарт, який наголошував на тому, що до заходів соціальної політики можуть бути віднесені заходи економічної політики, спрямовані на регулювання економічної системи (Сіленко, 2003: 119). Та поступово утверджувалося розуміння того, що, крім власне соціальної політики, соціальну орієнтацію повинна мати вся економічна політика (Юрженко, Шепіло, 2003: 75).

Тому можна говорити про тісний взаємозв'язок політики соціальної і політики економічної у вирішенні головних проблем соціальної сфери.

Соціальна політика у трактуванні М. Туган-Барановського – це можливість поєднання економічних, політичних і соціальних важелів державного регулювання суспільних відносин із метою забезпечення соціальної стабільності і добробуту всіх прошарків суспільства.

Головним завданням соціальної політики М. Туган-Барановський уважав зняття соціально-політичної напруги в суспільстві, що актуально й сьогодні. На його думку, шлях людства – це насичення капіталістичних

стосунків соціальним змістом. Цю тезу пізніше розвинули Р. Гароді та його прихильники, назвали це «теорією конвергенції». «Вростання однієї соціальної системи в іншу» здійснилося в деяких європейських країнах, забезпечило високий життєвий рівень їхніх громадян та соціальну стабільність (Околітенко, 2006: 12).

На думку Ю. Кулагіна, соціальна політика – це суспільний феномен, що поєднує різні, багатofакторні складові частини, а саме: конституційно-правові, інституціональні, управлінсько-регулятивні, саморегулятивні, глобальні, національні, державні, наддержавні, громадські, гуманістичні, праксеологічні, комунікативні тощо. Це зумовлює багатоаспектність соціальної політики як суспільного явища і дає можливість визначити вузьке і широке розуміння поняття соціальної політики (Кулагін, Полуріз, 2002: 446).

У зв'язку з розширенням проблемного поля дослідження феномену соціальної політики постає необхідність визначити головні аспекти трактування цього поняття. О. Сергієнко називає кілька підходів до дефініції терміна «соціальна політика» (Сергієнко, 2002: 31).

Перший підхід полягає в ототожненні соціального і суспільного, а тому соціальна політика – це суспільні дії стосовно вирішення загальносуспільних проблем. Зрозуміло, що за такого підходу проблеми окремої людини, наприклад, втрата роботи, хвороба, похилий вік тощо, залишаються на другому плані порівняно з інтересами всього суспільства.

Другий підхід ґрунтується на необхідності вирішення насамперед питань захисту соціально вразливих і потенційно небезпечних верств через систему державної допомоги та добродійної діяльності. Цей підхід обмежує активність державних і громадських інститутів лише щодо частини суспільства; більшість («безпечні» громадяни) залишається поза увагою державних органів, однак саме в середовищі цієї більшості відбуваються основні суспільні процеси.

Третій підхід зосереджує увагу на пом'якшенні негативних наслідків індивідуальної та соціальної нерівності через систему розподільчих заходів. У його основі – податкова політика, спрямована на подолання надмірної диференціації прибутків.

Четвертий підхід передбачає дотримання принципів соціальної справедливості та соціального партнерства як основних цінностей сучасного громадянського суспільства.

П'ятий підхід виходить із необхідності регулювання передусім соціально-трудова відносин, тобто відносин праці й капіталу, найманих працівників і роботодавців; усі інші соціальні заходи будуються на цій основі.

Соціальна політика розвинених країн тією чи іншою мірою використовує всі ці підходи.

Соціальна політика держави включає:

- 1) регулювання соціальних відносин у суспільстві, регламентацію умов взаємодії суб'єктів економіки в соціальній сфері (між роботодавцями і найманою робочою силою також);
- 2) вирішення проблеми безробіття та забезпечення ефективної зайнятості;
- 3) розподіл і перерозподіл доходів населення;
- 4) формування стимулів до високопродуктивної суспільної праці й надання соціальних гарантій економічно активній частині населення;
- 5) створення системи соціального захисту населення;
- 6) забезпечення розвитку елементів соціальної інфраструктури: закладів освіти, охорони здоров'я, науки, культури, спорту, житлово-комунального господарства тощо;
- 7) захист навколишнього середовища тощо (Яковюк, 2003: 55).

Системотворчий характер соціальної політики зумовлюється тим, що соціальна політика виступає елементом: життєздатності суспільства; стабілізації та розвитку суспільства; консолідації суспільства.

Висновки. Соціальна політика держави є найважливішим соціальним механізмом перетворення суспільства. Одним із головних завдань соціальної політики є соціальний захист, який є системою державних заходів щодо забезпечення достойного матеріального і соціального становища громадян. Формування соціальної політики в Україні потребує подальшого наукового забезпечення і супроводу, які пов'язані з вирішенням першочергових завдань, як-от: проведення ґрунтового аналізу й експертизи соціального законодавства з метою його систематизації та з'ясування відповідності міжнародним стандартам; розбудова конкретної моделі соціальної правової державності з урахуванням об'єктивних умов життєдіяльності суспільства для розроблення методології досліджень у цій галузі та формування нової концепції взаємодії держави та людини.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Аверин А. Социальная политика государства. Москва, 2002. 354 с.
3. Гриненко А. Соціальний захист і боротьба з бідністю за умов переходу до ринку. *Україна. Аспекти праці*. 1997. № 5. С. 47.
4. Політологічний енциклопедичний словник / за ред. Ю. Шемшученка, В. Бабкіна, В. Горбатенка. 2-ге вид. Київ, 2004. 736 с.
5. Сіленко А. Соціальна політика та її пріоритети у перехідному суспільстві. *Людина і політика*. 2003. № 1 (25). С. 119.
6. Юрженко Л., Шепіло Ю. Конструювання моделі соціальної держав. *Політичний менеджмент*. 2003. № 1. С. 75.
7. Околітенко Н. Соціальна держава М. Туган-Барановського. *Персонал Плюс*. 2006. № 50 (201). С. 12.
8. Політологія : підручник / за ред. Ю. Кулагіна, В. Полуріза. Київ : Альтерпрес, 2002. 612 с.
9. Сергієнко О. Соціальна політика в сучасному світі та в Україні. *Україна. Аспекти праці*. 2002. № 1. С. 31.
10. Яковюк І. Розбудова соціальної правової держави в Україні: сучасний стан і перспективи. *Конституційно-правові засади становлення української державності* / за ред. В. Тація, Ю. Тодики. Харків, 2003. С. 55.

References:

1. Konstytutsiya Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 28 chervnya 1996 r. № 254k/96-VR / Verkhovna Rada Ukrainy. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy. 1996. № 30. St. 141 [in Ukrainian].
2. Averin A. N. Sotsial'na polityka derzhavy. Moskva, 2002. 354 s. [in Ukrainian].
3. Hrynenko A. Sotsial'nyy zakhyst ta borot'ba z bil'shystyu za umovy perekhodu na rynek. Ukrainy. Aspekty pratsi, 1997. № 5. S. 47 [in Ukrainian].
4. Politolohichnyy entsyklopedychnyy slovnyk / za red. Yu.S. Shemshuchenka, V.D. Babkina, V.P. Horbatenka. 2-he vyd. – K., 2004. 736 s. [in Ukrainian].
5. Silenko A.O. Sotsial'na polityka ta yiyi priorytety u perekhidnomu suspil'stvi. Lyudyna i polityka, 2003. № 1 (25). S. 119 [in Ukrainian].
6. Yurzhenko L., Shepilo Yu. Konstruyuvannya modeley sotsial'noyi derzhavy. Politychnyy menedzhment, 2003. № 1. S. 75 [in Ukrainian].
7. Okolitenko N.I. Sotsial'na derzhava M. Tuhan-Baranovs'koho. Personal'nyy Plyus, 2006. № 50 (201). 15–21 hrudnya. S.12 [in Ukrainian].
8. Politolohiya. Pidruchnyk / za red. Yu. Kulohina, V. Poluriza. – K. : Al'terpres, 2002. 612 s. [in Ukrainian].
9. Serhiyenko O. Sotsial'na polityka v suchasnomu sviti ta v Ukraini. Ukrainy. Aspekty pratsi, 2002. № 1. S. 31 [in Ukrainian].
10. Yakovyuk I.V. Rozbudova sotsial'noyi pravovoyi derzhavy v Ukraini: suchasnyy stan ta perspektyvy. Konstytutsiyno-pravovi zasady stanovlennya ukrayins'koyi derzhavnosti / za red. V.Ya. Tatsiya, Yu.M. Todyky. – KH., 2003. S. 55 [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.1.30>

**МИТНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
У СФЕРІ СПРОЩЕННЯ МИТНИХ ПРОЦЕДУР ЯК БАЗОВА ПРАВОВА МОДЕЛЬ
ДЛЯ ПОДАЛЬШОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ**

Сергій Денисенко

*кандидат юридичних наук, доцент,
старший викладач кафедри міжнародного, європейського права та цивільно-правових дисциплін
Сумського державного університету (Суми, Україна)
ORCID ID: 0000-0001-8639-7501*

Владислав Дудченко

*аспірант кафедри міжнародного, європейського права та цивільно-правових дисциплін
Сумського державного університету (Суми, Україна)
ORCID ID: 0000-0003-3357-5321*

Анотація. Сучасний етап розвитку митної сфери України характеризується її реформуванням. Традиційні підходи та методи, що були запроваджені раніше, діють лише фрагментарно та не змінюють загальної картини. Тому єдиний шлях – це узгодження митного законодавства країни з вимогами Європейського Союзу. Основна мета гармонізації митного законодавства – здійснення законної і безпечної торгівлі між країнами на підставі єдиних правових стандартів та принципів. Спрощення і гармонізація митних процедур та практик є важливим чинником для виведення міжнародної торгівлі та спрямовують митні органи різних країн діяти в одній площині. Установлення індивідуальних національних митних правил призводить до погіршення зовнішньоекономічної діяльності країни в частині здійснення торговельних процедур.

У статті зроблений аналіз нормативно-правових актів Європейського Союзу, що регламентують спрощення митних процедур. На підставі цього доходимо висновку, що гармонізація національного митного законодавства із законодавством Європейського Союзу неможлива без розуміння особливостей правової природи законодавства Європейського Союзу.

У статті також розглянуто перебіг узгодження митного законодавства України з нормами та стандартами Європейського Союзу у спрощенні митних процедур, надано пропозиції щодо її ефективної реалізації.

Ключові слова: митні правила, гармонізація, установчі договори, принципи.